

Vlaams
Parlement

ingediend op **790** (2020-2021) – Nr. 10
13 juli 2021 (2020-2021)

Amendementen

na indiening van het verslag

op het ontwerp van decreet

tot wijziging van diverse decreten,
wat betreft versterking van de lokale democratie

Documenten in het dossier:

- 790** (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2 tot en met 5: Amendementen
- Nr. 6: Verslag van de hoorzitting
- Nr. 7: Verslag
- Nr. 8 en 9: Amendementen

AMENDEMENT Nr. 47**voorgesteld door Yves Buysse, Chris Janssens en Sam Van Rooy
na indiening van het verslag**

Artikel 2/1 (nieuw)

In hoofdstuk 3 een artikel 2/1 invoegen, dat luidt als volgt:

"Art. 2/1. Artikel 13 en 14 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 worden opgeheven."

VERANTWOORDING

Artikel 13 en 14 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 vermelden de kiesvoorwaarden voor de onderdanen van de staten die geen lid zijn van de Europese Unie. Onderdanen van staten die geen lid zijn van de Europese Unie kunnen in de huidige situatie onder bepaalde voorwaarden als kiezers deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Het stemrecht en het recht om deel te nemen aan het politieke proces moeten echter voorbehouden worden aan staatsburgers. De verwerving van dat staatsburgerschap moet de bekroning zijn van een geslaagde integratie en een bewijs zijn van loyauteit aan de Vlaamse samenleving. Al te vaak wordt bij vreemdelingen inderdaad vastgesteld dat de etnische loyauteit de doorslag geeft bij de stemkeuze, eerder dan het politieke project waarvoor de kandidaat staat. Op die manier wordt etnisch cliëntelisme in de hand gewerkt.

AMENDEMENT Nr. 48**voorgesteld door Yves Buysse, Chris Janssens, Sam Van Rooy
na indiening van het verslag**

Artikel 2/2 (nieuw)

In hoofdstuk 3 een artikel 2/2 invoegen, dat luidt als volgt:

"Art 2/2. In het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 wordt een artikel 50/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 50/1. Voor de voorzitters, bijzitters, plaatsvervangende bijzitters en secretarissen van de stembureaus geldt een verbod op het dragen van levensbeschouwelijke kentekens. Dit verbod is geen wettige reden om het opgedragen ambt niet te vervullen."."

VERANTWOORDING

Elke zweem van partijdigheid moet uit het verkiezingsproces geweerd worden. In de praktijk wordt vastgesteld dat vooral in gebieden waar veel moslims wonen, in een aantal stembureaus secretarissen of bijzitters een hoofddoek dragen. Op die wijze komt de neutraliteit en onpartijdigheid van de controle op de kiesverrichtingen in het gedrang. Voorliggend amendement heeft tot doel alle personen die tijdens het verkiezingsproces een ambt in een stembureau vervullen de verplichting op te leggen dit ambt te vervullen in een geest van volstreekte neutraliteit. Nu wordt de beslissing om het dragen van hoofddoeken of andere levensbeschouwelijke symbolen al dan niet toe te staan in de handen gelegd van de voorzitter van het stembureau. Dit zorgde reeds voor conflicten. Het is daarom te verkiezen dat er een duidelijk decretaal verbod wordt ingevoerd op het dragen van levensbeschouwelijke kentekens voor mensen die een ambt vervullen in een stembureau.

Voorliggend amendement bepaalt ook dat het dragen van levensbeschouwelijke kentekens geen wettige reden kan zijn waarop men zich kan beroepen om te weigeren een mandaat als voorzitter, bijzitter, plaatsvervangend bijzitter of secretaris te aanvaarden. Een dergelijke houding geeft immers uiting aan een fundamentalistische levensvisie die onze burgerlijke wetten ondergeschikt maakt aan godsdienst.

Daaraan mag niet toegegeven worden. Wie omwille van religieuze of ander levensbeschouwelijke redenen een mandaat in een stembureau weigert te aanvaarden wordt dus – net als andere weigeraars – gestraft conform de bepalingen van artikel 240 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

AMENDEMENT Nr. 49

**voorgesteld door Yves Buysse, Chris Janssens, Sam Van Rooy
na indiening van het verslag**

Artikel 35/1 (nieuw)

Een artikel 35/1 invoegen, dat luidt als volgt:

"Art. 35/1. In hetzelfde decreet wordt een artikel 39/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 39/1. In elke gemeente wordt ten dienste van de raadsleden een administratieve cel opgericht. Deze cel behoort niet tot de gemeentelijke administratie en werkt dus niet onder het gezag van de algemeen directeur, maar wel van een raadsgriffier die wordt benoemd door de gemeenteraadsleden. Hiervoor is minstens 51 procent van de stemmen van de gemeenteraadsleden nodig."."

VERANTWOORDING

Uit onderzoek dat het Centrum voor Lokale Politiek van de Universiteit Gent, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en het Agentschap Binnenlands Bestuur bij de Vlaamse burgemeesters uitvoerden, blijkt dat de burgemeesters duidelijk een verschuiving van invloed zien van de gemeenteraad naar de burgemeester, het schepencollege en de ambtenarij. De macht van de gemeenteraad schatten ze lager in dan de invloed van de gemeentesecretaris, de diensthoofden en de adviesraden. Al eerder bevestigden politicologen dat er zich een verschuiving van de beslissingsmacht heeft voorgedaan naar het college van burgemeester en schepenen. Het statuut van een gemeenteraadslid zien zij als een oorzaak. Het lokale beleid is complexer geworden, het bestuderen van dossiers vergt tijd. De ontwikkeling van beleid wordt mee vormgegeven door een heel netwerk van instellingen. Gemeenteraadsleden kunnen daarover lijvige rapporten lezen, maar veelal hebben ze niet de tijd om dat na hun dagtaak allemaal op te volgen.

De raadsgriffier van de op te richten administratieve cel is in deze de belangenbehartiger van de raadsleden en helpt hen bij de informatiegaring of het samenstellen van een dossier. Hij organiseert op vraag van de raadsleden een commissievergadering. De raadsgriffier staat de gemeenteraadsleden heel praktisch bij in alles wat met de uitoefening van hun mandaat te maken heeft.

AMENDEMENT Nr. 50

**voorgesteld door Yves Buysse, Chris Janssens en Sam Van Rooy
na indiening van het verslag**

Artikel 37

In paragraaf 2 van de voorgestelde tekst punt 3° schrappen.

VERANTWOORDING

Paragraaf 2, 3°, van de voorgestelde tekst vermeldt dat, in geval van een individuele motie van wantrouwen, deze ondertekend moet zijn door twee derde van de raadsleden van de fractie waartoe de schepenen tegen wie de individuele motie gericht is, behoort. Dat zou voor een veel te hoge drempel zorgen, en maakt het de facto zo goed als onmogelijk om als oppositie een motie van wantrouwen in te

dienen in geval van een niet-functionerend schepen. Indien men de lokale democratie echt wil versterken, geeft men iedereen de mogelijkheid om een volwaardige en waardevolle motie van wantrouwen in te dienen.

AMENDEMENT Nr. 51

voorgesteld door Yves Buysse, Chris Janssens en Sam Van Rooy na indiening van het verslag

Artikel 39

In de voorgestelde tekst paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

"Art. 58. §1. Met behoud van de toepassing van de nationaliteitsvereiste, vermeld in artikel 13 van de Nieuwe Gemeentewet, wordt de verkozene voor de gemeenteraad die het hoogste aantal naamstemmen heeft door de Vlaamse Regering benoemd tot burgemeester. Als verschillende verkozenen het hoogste aantal naamstemmen hebben, wordt de verkozene voor de gemeenteraad die het hoogste aantal naamstemmen heeft en tot de fractie behoort die het meeste aantal stemmen heeft door de Vlaamse Regering benoemd tot burgemeester. Tot de eerstvolgende vernieuwing van de gemeenteraad wordt een fractie geacht hetzelfde aantal leden te behouden voor wat betreft het gewicht van de fracties."

VERANTWOORDING

Als men de democratie echt wil versterken, zoals het opschrift van voorliggend ontwerp van decreet aangeeft, laat men de kiezers inderdaad bepalen wie de burgemeester wordt, en gebeurt dit niet via partijpolitieke spelletjes. Een stem voor een individuele kandidaat moet meer doorwegen dan nu het geval is, en dan in het ontwerp van decreet staat. Voor de verkiezing van de burgemeester moet het gewicht van die stem helemaal doorgetrokken worden. Een overgrote meerderheid van de Vlamingen stelt zijn burgemeester te kennen en wil dat mandaat rechtstreeks verkiezen.

AMENDEMENT Nr. 52

voorgesteld door Yves Buysse, Chris Janssens en Sam Van Rooy na indiening van het verslag

Artikel 59/1 (nieuw)

Een artikel 59/1 invoegen, dat luidt als volgt:

"Art. 59/1. In artikel 149 van hetzelfde decreet wordt tussen het derde en het vierde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"De burgemeester en de schepenen zijn aanwezig op de vergaderingen van het college van burgemeester en schepenen en op de vergaderingen van de gemeenteraad. Als een burgemeester of een schepen binnen de referentieperiode die start op 1 januari en eindigt op 31 december van elk jaar minder dan 90 procent van de gewone vergaderingen van het college van burgemeester en schepenen of van de vergaderingen van de gemeenteraad heeft bijgewoond, wordt een percentage van de tijdens die referentieperiode uitbetaalde wedde teruggevorderd. Het teruggevorderde percentage is gelijk aan het hoogste afwezigheidspercentage dat is vastgesteld hetzij op de gewone vergaderingen van het college van burgemeester en schepenen, hetzij op de vergaderingen van de gemeenteraad."

VERANTWOORDING

De burgemeester en de schepenen, met uitzondering van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst die schepenen is met toepassing van artikel 42, §1, derde lid, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, ontvangen ten laste van de gemeente een wedde, vakantiegeld en een eindejaarspremie. Ze kunnen ook aanspraak maken op de terugbetaling van specifieke kosten die verband houden met de uitoefening van hun mandaat. De gemeenteraad bepaalt welke kosten in aanmerking komen. Voor gemeenteraadsleden houdt het recht op een financiële vergoeding voor de tijd en de kosten die ze aan hun politieke mandaat besteden in dat ze ook werkelijk op de raadszitting of vergadering aanwezig zijn geweest.

De wedde van een burgemeester of schepenen is echter niet gekoppeld aan de deelname aan de vergaderingen van het college van burgemeester en schepenen, noch aan de vergaderingen van de gemeenteraad. Het college van burgemeester en schepenen is een collegiaal orgaan. Anderzijds kan het college onder zijn leden een interne werkverdeling doorvoeren. Aan elk lid wordt dan de bevoegdheid toegekend voor een bepaald onderdeel van het gemeentelijk bestuur zoals dat aan het college werd toegewezen. Die vaststelling en het feit dat een gemeenteraadslid met toepassing van artikel 31 van het decreet over het lokaal bestuur het recht heeft om tijdens de gemeenteraad vragen te stellen aan de burgemeester en aan het college van burgemeester en schepenen, impliceren dat de burgemeester en de schepenen in principe aanwezig zijn op elke vergadering van het college en op elke vergadering van de gemeenteraad.

Het is dan ook verantwoord om dat principe in het decreet over het lokaal bestuur vast te leggen door in te schrijven dat aan de burgemeesters en schepenen een financiële sanctie kan worden opgelegd vanaf een bepaalde mate van afwezigheid. Die sanctie bestaat erin dat de wedde van burgemeesters en schepenen verminderd wordt als ze minder dan 90 procent van de gewone vergaderingen van het college van burgemeester en schepenen of van de vergaderingen van de gemeenteraad hebben bijgewoond.

De referentieperiode start op 1 januari en eindigt op 31 december van elk jaar. De sanctie bestaat erin dat een percentage van de wedde wordt teruggevorderd op basis van het hoogste afwezigheidspercentage dat werd vastgesteld hetzij op de gewone vergaderingen van het college van burgemeester en schepenen, hetzij op de vergaderingen van de gemeenteraad. Het is verantwoord dat die sanctie in het decreet over het lokaal bestuur wordt vastgelegd om de situatie uit te sluiten dat schepenen als gevolg van politiek geruzie gedurende maanden systematisch afwezig blijven op collegevergaderingen en op vergaderingen van de gemeenteraad zoals dat zich bijvoorbeeld in de gemeente Denderleeuw tijdens de zittingsperiode 2012-2018 heeft voorgedaan.

AMENDEMENT Nr. 53**voorgesteld door Yves Buysse, Chris Janssens en Sam Van Rooy
na indiening van het verslag**

Artikel 71/1 (nieuw)

Een artikel 71/1 invoegen, dat luidt als volgt:

"Art. 71/1. Aan artikel 347 wordt een lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Elke samenvoeging van gemeenten moet voorafgegaan worden door een volksraadpleging in elk van de samen te voegen gemeenten."."

VERANTWOORDING

De geringe schaalgrootte van de Vlaamse gemeenten wordt steeds meer als problematisch ervaren. Een samenvoeging van gemeenten kan tot efficiëntie leiden aangezien het verschillende problemen kan oplossen: zo kan gefuseerd worden uit financiële overwegingen, om expertise te bundelen, om een gebrek aan slagvaardigheid te ondervangen enzovoort. De fusie mag echter niet beslist worden boven de hoofden en tegen de wil van de inwoners. De samenvoeging kan enkel gebeuren indien er een draagvlak voor bestaat. De inwoners moeten daarom hun mening over de samenvoeging kunnen geven via een volksraadpleging.

AMENDEMENT Nr. 54**voorgesteld door Yves Buysse, Chris Janssens en Sam Van Rooy
na indiening van het verslag**

Artikel 76/1 (nieuw)

Een artikel 76/1 invoegen, dat luidt als volgt:

"Art. 76/1. Artikel 355 van hetzelfde decreet wordt opgeheven."

VERANTWOORDING

Artikel 355 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur vermeldt dat het college van burgemeester en schepenen van een nieuwe gemeente in de eerste bestuursperiode na een samenvoeging van gemeenten bestaat uit ten hoogste de leden, vermeld in artikel 42, §1, van het decreet, en twee extra schepenen. Tijdens de zes jaar na de eerste bestuursperiode is dit nog een extra schepen.

De geringe schaalgrootte van de Vlaamse gemeenten wordt steeds meer als problematisch ervaren. Zelfs de centrumsteden zijn niet voldoende groot om een samenwerking met andere gemeenten helemaal weg te denken. Een samenvoeging van gemeenten kan tot efficiëntie leiden aangezien het verschillende problemen kan oplossen: zo kan gefuseerd worden uit financiële overwegingen, om expertise te bundelen, om een gebrek aan slagvaardigheid te ondervangen enzovoort.

Het grote doel van een samenvoeging van verschillende gemeenten moet de efficiëntie ervan zijn om zulke problemen aan te pakken. Net daar gaat de Vlaamse overheid in de fout, door nog twee bestuursperiodes extra schepenen aan te bieden aan de fuserende gemeenten. Zo worden bestuurders in fuserende gemeenten met een tijdelijk mandaat gesust. Fusies moeten gedragen worden door efficiëntie. Extra onnodige kosten voor de belastingbetaler getuigen allerminst van efficiëntie.

